

OPIS TECHNICZNY -Branża Elektryczna

1.1 Podstawa opracowania

Projekt opracowano na podstawie:

- umowa na wykonanie prac projektowych,
- projektu: architektonicznego i sanitarnego,
- Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwiecień 2002 r. Dz.U. 75/2002 w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie,
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 8106, poz. 719).
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 16 czerwca 2003 r. w sprawie uzgadniania projektu budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 121, poz. 1137 z późniejszymi zmianami).
- Polskich Norm.

1.2. Dane techniczne

- napięcie zasilania: 230V/400V,
- system sieci zasilającej: TN,
- ochrona przed dotykiem pośrednim: szybkie wyłączenie napięcia w układzie TN-C-S,

1.3. Przedmiot i zakres opracowania

W ramach opracowania przewidziana jest budowa instalacji elektrycznych w budynku socjalnym . Projektuje się demontaż starych instalacji oraz budowę nowych wewnętrznych. Projekt obejmuje następujące rodzaje instalacji elektrycznych:

- instalację gniazd wtykowych 230V/400V
- instalację oświetlenia
- głównego wyłącznika prądu
- instalacje telewizyjne
- instalacje internetowe i tel.
- instalacji elektryczne dla CO

1.4. Główny wyłącznik prądu

Główny wyłącznik prądu zainstalować w skrzynce na zewnątrz budynku na ścianie bocznej, wyłącznik RSI 160A posiada funkcje wyłącznika pożarowego. Poszczególne lokale mieszkalne posiadały będą wyodrębnione układy pomiarowe wraz z zabezpieczeniami montowane w skrzynkach na zewnątrz budynku-ściana boczna włącznie z układem pomiarowym dla kotłowni i administracji . Widok rozdzielnic RG z układem pomiarowym i wył. prądu przedstawia rys. nr WE-9.

1.5. Tablice i rozdział energii

Budynek zasilany będzie z sieci energetycznej z zewnętrznej linii n.n. z proj. przyłącza w/g opracowania PGE dla 8- układów pomiarowych 3faz o mocy 7x 11kW, oraz 1 x35kW . Zapotrzebowanie na energię elektryczną dla całego obejmuje oświetlenie, zasilenie gniazd wtykowych, zasilenie urządzeń itp. Inwestor wystąpi o warunki przyłączenia do sieci przed rozpoczęciem robót. Po stronie wykonawcy należy zainstalować szafkę SPL00 wyposażoną w wył. P.Pożarowy RSI 160A wyposażoną w szybkę w celu dostępu do rączki rozłącznika .Wybudowane WLZ o przekroju zgodnym z rys. WE-4 do WE-9 . Po stronie Wykonawcy należy wybudować w/w urządzenia i zgłoś zalicznikową instalacji dla 9 układów pomiarowych.

1.6. Instalacja oświetleniowa

Natężenia oświetlenia dla poszczególnych pomieszczeń przyjęto zgodnie z obowiązującą normą . W projektowanych pomieszczeniach zaprojektowano w głównej mierze oświetlenie LED. W pomieszczeniach wilgotnych zainstalowane będą oprawy hermetyczne. Instalację oświetleniową należy wykonać przewodami YDY 3x1,5 mm² YDY 4x1,5 mm² układanymi pod tynkiem. Wyłączniki oświetlenia instalować na wys. 1,4 m od podłogi. Wyłączniki oświetlenia sąsiadujące ze sobą należy instalować we wspólnych ramkach.

W pomieszczeniach sanitarnych w wejściach do kanałów wentylacyjnych zamontować wentylatory z czujka ruchu kanałowe wyciągowe załączane wraz z oświetleniem. .

1.7. Instalacja gniazd wtykowych

Gniazda wtykowe w pomieszczeniach, technicznych, sanitarnych, kuchennych wykonać na wys. 1,2 m od podłogi. W pozostałych pomieszczeniach na wys. 30 cm od podłogi (ostateczne ustalenie wysokości w porozumieniu z inwestorem). W pomieszczeniach technicznych, sanitarnych, kuchennych-gniazda hermetyczne. Wszystkie gniazda zaprojektowano z bolcem ochronnym. Instalacje gniazd wtykowych 1-fazowych wykonać przewodem YDY 3x2,5mm² .

1.8 Ochrona przeciwprzebieciowa

Instalację elektryczną objąć ochroną przeciwprzebieciową od skutków przebiec łączeniowych i atmosferycznych przy pomocy ochronników przebieciowych. Ochronniki przebieciowe kl. B,C należy zainstalować w tablicach w lokalach mieszkalnych.

1.9. Ochrona przeciwporażeniowa

Oprócz ochrony podstawowej przed dotykiem bezpośrednim, która stanowią obudowy i osłony urządzeń i aparatów oraz izolacja osprzętu instalacyjnego i przewodów, należy wykonać ochronę dodatkowa. Dodatkową ochronę przeciwporażeniową należy wykonać zgodnie z norma PN-91/E-05009 rozdzielając funkcję przewodu ochronno-neutralnego „PEN” na „PE” i „N”. W całym budynku instalacja dodatkowej ochrony przed porażeniem prądem elektrycznym jest zrealizowana w układzie TN-C-S. W związku z tym zaciski ochronne wszystkich urządzeń elektrycznych wymagających ochrony dodatkowej należy połączyć z szyną „PE” w tablicach rozdzielczych. W obwodach gniazd wtyczkowych ze stykiem ochronnym przewidziano dodatkową żyłę, która należy połączyć ze stykiem ochronnym gniazda wtyczkowego oraz z zaciskiem „PE” w rozdzielnicach. W przewodzie ochronnym nie wolno instalować bezpieczników ani łączników. Ochrona dodatkowa przed dotykiem pośrednim polega na samoczynnym wyłączeniu zasilania przy zwarcu,

realizowana jest przez wyłączniki różnicowo - prądowe o czułości 30mA, zainstalowane w obwodach zasilających.

1.10. Instalacja połączeń wyrównawczych

W celu wyrównania różnicy potencjałów na zamontowanych instalacjach projektuje się wykonanie instalacji połączeń wyrównawczych. Projektuje się zamontowanie szyny wyrównawczej w tablicach w lokalach mieszkalnych.. Do wyżej wymienionej szyny przyłączyć należy wszystkie metalowe części czynne w budynku, urządzenie instalacji C.O, oraz rury instalacyjne. Po wykonaniu wszystkich prac związanych z instalacją wyrównawczą wykonawca sprawdzi uziemienie budynku i dostosuje do wartości zamierzonej $R_{uz} < 10\Omega$.

1.11. Instalacje sterownicze i zasilające urządzeń pomocniczych kotłowni

Sterowanie pompa i obiegiem pomp pomocniczych, zaworami odbywać się będzie poprzez sterownik dedykowany do zestawu pomp ciepła . Całość prac wykonać na podstawie DTR dostarczonej do sytemu pomp.

Zagadnienia pożarowe kotłowni

Kotłownia stanowi wydzieloną strefę pożarową.

Przy przejściach instalacji przez ściany stref pożarowych (z pomieszczeń kotłowni do pozostałych pomieszczeń) zastosować ogniodporną masę uszczelniającą o klasie odporności ogniowej równoważnej przegrodzie.

Nie należy prowadzić żadnych przewodów przez pomieszczenia za wyjątkiem przewodów zasilających urządzenia kotłowni.

1.12 Instalacja ochrony odgromowej budynku

uziemiaenia ochronnego

Do uziemiaenia należy podłączyć bednarkę ochronną Fe 25x4mm² służąco do zapewnienia ochrony p.porazeniowej dla wył, p.porażeniowych zainstalowanego w proj szafce P.Poż. oraz pozostałych tablicach bezpiecznikowych budynku. Zacisk kontrolny uziemiaenia ochronnego należy wyprowadzić na zewnątrz budynku i usytuować go na wysokości od 60-80cm od pow. gruntu, wszystkie połączenia spawów w ziemi zakonserwować preparatem ochronnym. Po przeprowadzeniu budowy instalacji elektrycznej sprawdzić oporność uziemiaenia ochronne w przypadku nie uzyskania odpowiedniej wartości uziemiaenia należy wykonać uziom pionowy z pręta ocynkowanego grubości $\phi 14$, wymagana rezystancja uziemiaenia nie może być mniejsza po obliczeniu od 10Ω .

Instalacje odbiorcze

Zalecane trasy układania przewodów w pomieszczeniach :

- dla tras poziomych:

- 30cm pod powierzchnią sufitu,
- 30 cm nad powierzchnią podłogi,

- dla tras pionowych:

- 15 cm od ościeżnic bądź zbiegu ścian.

Uwagi:

Przewody zlokalizowane pod sufitami gipsowo kartonowymi, ścianami gipsowo kartonowymi jak i pod powierzchniami łatwopalnymi takimi jak konstrukcje drewniane, itp. prowadzić w rurkach instalacyjnych nierozprzestrzeniających ognia RKSG 18.

Ochrona przeciwprzepięciowa i przeciwpożarowa

Całość instalacji elektrycznych zabezpieczono przed przepięciami projektując ochronniki p.przepięciowe typu 1 i 2 w rozdzielniach .

1.13 Instalacja odgromowa

Instalację odgromową zaprojektowano w oparciu o następujące normy: PN-86/E-05003/01 i 03 PN-IEC 61024-1:2001, PN-IEC 61024-1-1:2001Apl i PN-IEC 61024-1-2:2002.

Przewody uziemiające wykonać z bednarki FeZn. Złącza probiercze instalować na wysokości ~35cm. Jako uziomy instalacji odgromowej należy wykonać uziom otokowy wykonany bednarką 30x4mm ułożoną na głębokości 0,6m w odległości min. 1m od obiektu. Przewody uziemiające 20 cm w głąb gruntu i 30 cm nad powierzchnią gruntu zabezpieczyć przed korozją, malując dwukrotnie farbą asfaltową. Połączenie w ziemi wykonać przez spawanie. Miejsca spawów zabezpieczyć przed korozją, czyszcząc je po wykonaniu spawów do rdzennego materiału, a następnie pomalować dwukrotnie farbą rdzochronną a po jej wyschnięciu należy jeszcze pomalować farbą asfaltową. Oporność uziemienia może wynosić max 10Ω. Instalację odgromową obiektu należy wykonać w postaci zwodów pionowych wykonać z pręta stalowego Φ8 mm ocynkowanego lub drutu AL. odgromowego Φ10 mm układanego w RL ognioodpornej niepalnej 18mm. Uziom otokowy należy podłączyć do uziomu fundamentowego obiektu . Wyprowadzone z tego uziomu bednarki 25x4mm Fe należy podłączyć do uziomu otokowego obiektu budynku. Połączenia te należy wykonać poprzez złącza kontrolne usytuowane w opasce budynku w gruncie w puszkach przystosowanych do instalowania w ziemi oznaczonych znakiem uziemienia. Złącze zabezpieczyć wazeliną bezkwasową. Na kominach wentylacyjnych i na obwodach wentylatorów wykonać zwody z pręta FeZn Φ8 mm lub drutu odgromowego Φ10 mm, które połączyć z pokryciem i pozostałymi zwodami. Dla zapewnienia ochrony odgromowej w przypadku montażu instalacji solarnej należy na budynku zamontować iglice odgromowe. Iglice odgromowe w sposób trwały połączyć z poszyciem dachu i zwodami poziomymi. Instalację odgromową należy wykonać zgodnie z normą PN-EN62305 dla założonego IV poziomu ochrony. Plan instalacji uziemiającej pokazano na rys. WE-10

1.14. Instalacja LAN i TV

Każdy lokal mieszkalny wyposażony będzie w jeden punkt dostępu gniazdo RJ45. Do każdego z gniazd RJ45 kat6(ekranowane) podłączyć przewód UTP kat6, każdy wyprowadzony do tablicy szafy/teletechnicznej w pom. piwnicy , usytuowanie szafy uzgodnić z Inwestorem . Przewody włączyć do switcha do którego doprowadzony zostanie sygnał internetu. Dodatkowo z szafy wyprowadzić na dach 2xUTP kat6, umożliwiające podłączenie anteny internetowej.

Każdy lokal mieszkalny wyposażony będzie w jedno gniazdo RTV/SAT . Do każdego z gniazd RTV/SAT w budynku podłączyć przewód RG-6 CU 75 Ω wyprowadzony do tablicy szafy/teletechnicznej, przewody włączyć do Multiswitcha poprzez wzmacniacz szerokopasmowy, z tablicy (wzmacniacza) wyprowadzić przewody (w odpowiedniej ilości) do zbiorczej anteny satelitarnej i anteny telewizji naziemnej zlokalizowanej na dachu budynku. Antena Satelitarna 80cm. Konwerter Quatro. Montaż wszystkich urządzeń leży po stronie wykonawcy.

1.15. Uwagi końcowe

Roboty wykonać zgodnie z warunkami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlano- montażowych” ITB i normami.

Ponadto należy:

1. Wszystkie prace ujęte w niniejszym opracowaniu wykonać zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami przestrzegając przepisów BHP.
2. Całość robót wykonać zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz Warunkami Technicznymi Wykonania i Odbioru Robót Budowlano - Montażowych, tom V - instalacje elektryczne.
3. Po wykonaniu instalacji przeprowadzić pomiary:
  - oporności izolacji,
  - skuteczności ochrony przeciwporażeniowej,
  - pomiaru rezystancji uziomu

Z powyższych badań sporządzić odpowiednie protokoły. Przewody, aparatura i osprzęt elektryczny powinny posiadać stosowne atesty i być dopuszczone do stosowania w budownictwie. Należy sporządzić inwentaryzację powykonawczą instalacji elektrycznych z naniesieniem zmian do projektu.

Opracował:

2. OBLICZENIA TECHNICZNE

2.1. Bilans mocy

Zgodnie z planowanym przydziałem mocy i warunkami technicznymi zasilana wytycznych normy N SEP – E – 002 do obliczeń przyjmuję: Wykaz metod referencyjnych stanowiących podstawę tabelarycznego wyznaczania obciążalności prądowej długotrwałej – *stan obecny wg PN-HD 60364-5-52:2011*

- $P_p = 30 \text{ kW}$

- $\cos \phi_i = 0,95$

- po 11 kW na 1 lokal mieszkalny

- ilość lokali 7 + administracja

Zapotrzebowanie mocy dla 7 TB w budynku wyniesie:

$$P_i = 7 \times 11 = 77 \text{ kW}$$

$$P_s = [(7 \times 11)] \times 0,53 = 40 \text{ kW}$$

Pomieszczenia kotłowni

Pompa ciepła

$$P_i = 35 \text{ W} \quad P_s = 35 \text{ W}$$

Łączne zapotrzebowanie mocy całego budynku wyniesie:

$$P_i = 30 \text{ kW}$$

$$I_{bn} = 50 \text{ A}$$

Zabezpieczenia dla każdego lokalu z kotłownią S303C20A

Zapotrzebowanie mocy dla budynku mieszkalnego jednorodzinnego wyniesie:

- obwody gniazd wtykowych

$$P_i = 4.950 \text{ W}$$

$$P_s = 4.950 \times 0,4 = 1980 \text{ W} , \text{ przy } k_j = 0,4$$

- obwody oświetlenia

$$P_i = 1400 \text{ W}$$

$$P_s = 1400 \times 0,8 = 1120 \text{ W} , \text{ przy } k_j = 0,8$$

Łącznie zapotrzebowanie mocy dla budynku wyniesie:

$$P_i = 4950 \text{ W}$$

$$P_s = 4200 \text{ W}$$

$$I_B = 20 \text{ A}$$

$$I_N = 20 \text{ A} \text{ typu S303C20A}$$

$$P_p = 11 \text{ kW 3faz.}$$

Dobór kabli zasilających i zabezpieczeń

W oparciu o obliczenia oraz wytyczne normy SEP N-E-002 przyjmuję następujący dobór przewodów:

- wewnętrzne linie zasilające dla budynku

Przewód wlv YDY 5x6mm² w RL 37 pod elewacją

- zasilanie pralki

$$P_s = 2,3 \text{ kW} , I_s = 10 \text{ A} , I_N = 16 \text{ A} , U = 230 \text{ V}$$

Przewód YDYp 3x2,5mm² p/t

- instalacja oświetleniowa

Przewód YDYp 3x1,5mm² p/t

- instalacja gniazd wtykowych

Przewód YDYp 3x1,5mm² p/t

Opracował: